

Barbora Glaserová: stáž na ZŠ ŠPITÁLSKÁ

1) Informace o stáži

V rámci magisterského studia na FF UK (obor Sociální pedagogika) jsme si měli sehnat 320 hodinovou stáž. Moje stáž v METĚ probíhala od listopadu 2011 do června 2012 každé úterý a čtvrtek na základní škole na Praze 9, kde jsem pracovala jako **asistent pedagoga** pro dva studenty s OMJ.

Dlouho jsem přemýšlela, v jaké organizaci a při jakých činnostech by bylo možné se uplatnit jako sociální pedagog. Nejdřív jsem přemýšlela o práci se slepými lidmi, poté o práci v domě, který organizuje víkendové akce pro děti a mládež z dětských domovů. V rámci studia na VŠ jsem ale navštívila předmět „*Výchova, vzdělání a diverzita*“ vedený doc. Hanou Kasíkovou. Díky předmětu mě začala více zajímat problematika vzdělávání studentů s OMJ na běžných základních školách. Když jsem narazila na stránky občanského sdružení META, byla jsem nadšená. Náplň práce¹ organizace mi přišla velmi zajímavá a potřebná, proto jsem se rozhodla, že zkusím, zda by nebylo možné absolvovat stáž v METĚ. Mé rozhodnutí bylo ovlivněno faktem, že při práci s dětmi se setkávám i s dětmi cizinců, kteří potřebují pomoc při komunikaci s vrstevníky i s prací ve škole. Víím, že všechny děti nejsou dobře finančně situovaného prostředí, a proto nemají možnost se doučovat český jazyk formou placených konzultací ve škole či na soukromém doučování. A právě těmto dětem jsem chtěla pomoci, protože sama vidím, jak málo může dětem cizinců pomoci k úspěchu v českém prostředí.

2) První kontakt s METOU

Na stránkách METY jsem si našla kontakt na koordinátorku dobrovolníků Moniku Kutilovou, oslovila ji a domluvili jsme si schůzku. Na ní proběhl úvodní rozhovor s koordinátorkou dobrovolníků. Rozhovor se týkal dosavadních zkušeností, praxí v oblasti práce s cizinci, případně sociálně vyloučenými dětmi a mládeží a také mojí představy o působení v METĚ.

Následně byla k rozhovoru přizvána koordinátorka práce se školami *Petra Hlavničková*, která se věnuje začleňování mladých migrantů přímo ve školách – formou osobní asistence. Spolu s ní bylo vymyšleno mé začlenění do činnosti META v rámci ZŠ v Praze, kde jsem měla být zapojena jako asistentka pedagoga.

Na začátku listopadu 2011 jsem navštívila ZŠ na Praze 4, kde jsem měla šanci podívat se, jak asistence funguje přímo v praxi. Na této základní škole je velké procento Vietnamců a Číňanů. V úvodu jsem mohla sledovat práci studentů i asistentů v rámci kurzu českého jazyka, který probíhá na škole 3 dny v týdnu- vždy první dvě vyučovací hodiny. Sama jsem se aktivně zúčastnila hodiny angličtiny ve 2. třídě, kde jsem byla ještě s jednou lektorkou a měly jsme na starost dvě vietnamské děti – děvče a chlapce. Vzhledem k tomu, že děti nerozuměly otázkám učitelky, snažily jsme se jim otázky učitelky podat zjednodušenou formou. Když učitelka zadala ostatním dětem práci v pracovním sešitě, volily jsme jednodušší cvičení a snažily se, aby děti

¹ Sociální poradenství pro cizince, vzdělávací aktivity, doučování a aktivity na školách (doučování)

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

především porozuměli obrázkům a slovníčkům a znaly, jak jejich anglický název, tak český překlad.

3) Výběr školy a žáků

Vzhledem k tomu, že škola na Praze 4 byla již plně vytížena dobrovolníky a stážisty, hledala pro mě Petra Hlavničková (koordinátorka asistence na školách) jiné uplatnění – a našla. Na METU se obrátila bulharská rodina se 3 dětmi (1 dívka a 2 chlapci). Chlapci již delší dobu docházeli do METY na doučování českého jazyka a rodina se velmi snažila, aby se chlapcům dostalo dobrého vzdělání.

Chlapci měli ve škole problémy, vzhledem k tomu, že nerozuměli úplně dobře českému jazyku, proto si s nimi škola nevěděla rady a uvažovala o tom, že chlapce přesune do speciální školy. Tomu chtěla matka chlapců i META zabránit, protože nešlo o chlapce s nižšími intelektovými schopnostmi, ale o chlapce, jejichž nedostačivost byla způsobena neznalostí českého jazyka. Petra Hlavničková dojednala potřebné náležitosti s učiteli a moje práce ve škole mohla začít.

4) Spolupráce

a) se školou

Hned první den ráno jsem navštívila ředitelku školy, která mě seznámila s třídními učitelkami a dala mi rozpis (vytvoření ve spolupráci s tř. učitelkami) podle kterého jsem měla navštěvovat hodiny v 6. a 1. třídě. Ten vypadal následovně.

	1	2	3	4	5	6	7	8
úterý	ČJ	M	M	PŘ	ČJ	AJ	DOUČ.	DOUČ.
	1. třída	6. třída	1. třída	6. třída	6. třída	6. třída	6. třída	6. třída
čtvrtek	ČJ	M	M	M	DOUČ.	Př.	DOUČ.	DOUČ.
	6. třída	1. třída	6. třída	1. třída	1. třída	6. třída	6. třída	6. třída

Přijetí učiteli mě fascinovalo, všichni učitelé, přesto, že to byla jejich první zkušenost s asistentem ve třídě, ke mně přistupovali velmi mile hned od první hodiny. Pouze jedna učitelka měla s mojí přítomností v hodině problém, ale již druhou hodinu si ani nevšimla, že jsem ve třídě. Moje práce se brzy rozšířila i na další děti ve třídě. Pokud chlapci P.S. a S.S. chyběli, věnovala jsem se v 1. třídě dětem, kteří potřebovali podporu (děti s pomalejším tempem, poruchou pozornosti). V 6. třídě jsem se také věnovala chlapci z Ukrajiny, který byl ve většině předmětů výborným studentem, ale čeština mu dělala velké problémy.

Spolupráce s učiteli byla velmi dobrá a snažili se oběma chlapcům vyjít maximálně vstříc. Občas jsme ale naráželi na svázanost vzdělávacího systému, který bohužel nedělá rozdíly a všichni žáci musí naplnit obsah vzdělávání (osnovy). V tomto bodě byli bohužel učitelé místy neústupní a argumentovali tím, že v pozdější době na získané vědomosti musí studenti navázat.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

b) s rodinou

Spolupráce s rodinou byla zpočátku velmi dobrá. Rodiče jsem vídala vždy v úterý a ve čtvrtek po škole, kdy si chodili pro žáka 1. třídy a bylo tak možné s nimi dohodnout různé věci – způsob omlouvání hodin, plánované akce školy, odpadnutí výuky, potřebnost plnění domácích úkolů atd.

Později se zhoršovala především proto, že rodiče neplnili věci, na kterých jsme se dohodli, v rodině pracoval jen otec a rodina neměla dostatečné finanční prostředky na zajištění dostatečných materiálních podmínek pro studium chlapců. Často se stávalo, že chlapci neměli pomůcky, případně nemohli navštěvovat školní akce, protože jejich rodiče neměli na vstupné. To jejich rozvoj v jisté míře komplikovalo.

Samozřejmě asistent by měl být připraven i na tyto nelehké situace a mít tužku, papír nebo pravítko vždy po ruce ☺ a pomoci tak žákům k úspěšnějšímu studiu.

c) s METOU

S Metou jsem byla v každotýdenním kontaktu a to jak s *Petrou Hlavničkovou*, která řídila spolupráci s rodinou, školou i moji činnost – v případě, že jsem potřebovala nějakou radu nebo metodickou podporu, tak s *Monikou Kutilovou*, která řídila odpadnutí výuky.

5) Zhodnocení stáže

Každý člověk, který jde do nějaké neznámé činnosti poprvé, má jistá očekávání. I já jich měla mnoho. Níže bych ráda shrnula, jaké plusy a mínusy pro mě stáž v METĚ měla.

a) plusy

Neuvěřitelná zkušenost pro budoucí práci – jde o jiný přístup k práci i o nelehké prostředí českých škol, kde něco změnit místy není lehké. Když se to ale povede, je radost o to větší (např. přesvědčení učitelů, aby změnil formu zkoušení žáků, dávali jim méně cvičení atd.).

Naučila jsem se:

- oceňovat malé pokroky žáků
- jinak přistupovat k organizaci výuky (více motivovat a odměňovat)
- vytvářet materiály pro žáky s OMJ – více obrázků, jednodušší vysvětlení (díky metodické podpoře ze strany META)
- komunikovat asertivně s učiteli i vedením školy a dojít tak k řešení ke spokojenosti všech stran

Potkala jsem:

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

- skvělé lidi pracující v METĚ a bojující za dobrou věc, kterou protlačit do českého vzdělávacího systému a do místy rigidních postojů učitelů není lehké
- učitele, kteří umí změnit zaběhlé postupy a snaží se individualizovat výuku pro konkrétního žáka a asistenta berou ne jako zlo, ale žádoucí pomoc – snaží se s ním spolupracovat
- žáky s OMJ, kteří to mají ve studiu neuvěřitelně těžké

b) mínusy

Občasný nedostatek pochopení ze strany učitelů a nedostatečná spolupráce ze strany rodiny. Špatně nastavený vzdělávací systém bez ochoty ke změně. Pocit zklamání a vlastní neschopnosti při pomalém pokroku žáků. Velká časová náročnost (asistence i příprava materiálů), kterou je třeba předem zvážit, aby si člověk v průběhu roku neuvědomil, že na tuto činnost nemá čas.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.